

Verdal kommune
Sakspapir

Den økonomiske internkontroll

Saksbehandler: Jostein Grimstad E-post: jostein.grimstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74 04 82 59	Arkivref: 2011/5130 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal kommunestyre	20.06.2011	50/11

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret pålegger rådmannen å:

- Sørge for at betydningen av å ha god internkontroll også når det gjelder økonomi/regnskap/lønn blir tydelig for **hele** organisasjonen.
- Intensivere arbeidet med å legge inn rutinebeskrivelser i KvalitetsLosen og utvikle dette videre til å gi en helhetlig oversikt over internkontrollen - herunder under lønn.
- Sikre at rutinene for økonomisk internkontroll blir implementert i hele kommunen, om nødvendig med tett overvåkning fra ledelsen.
- Iverksette tiltak for å øke kompetansen til ansatte i virksomhetene som har oppgaver knyttet til økonomi, regnskap og lønn.
- Iverksette tiltak for å sikre at alle som har oppgaver knyttet til økonomi/regnskap/lønn til enhver tid har nødvendig og ajourført informasjon.
- Snarest fremmer en egen sak til kommunestyret hvor rutinene gjennomgås og endres slik at man oppnår en tilfredsstillende kvalitetssikring og internkontroll, jf. kommunestyrets vedtak i sak 46/09 pkt. 6.

Vedlegg:

1. Brev fra KomRev Trøndelag IKS
2. Brev nr. 2 – 2010, fra KomRev Trøndelag IKS
3. Brev nr. 3 – 2010, fra KomRev Trøndelag IKS

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret pålegger rådmannen å:

- Sørge for at betydningen av å ha god internkontroll også når det gjelder økonomi/regnskap/lønn blir tydelig for **hele** organisasjonen.
- Intensivere arbeidet med å legge inn rutinebeskrivelser i KvalitetsLosen og utvikle dette videre til å gi en helhetlig oversikt over internkontrollen - herunder under lønn.
- Sikre at rutineene for økonomisk internkontroll blir implementert i hele kommunen, om nødvendig med tett overvåkning fra ledelsen.
- Iverksette tiltak for å øke kompetansen til ansatte i virksomhetene som har oppgaver knyttet til økonomi, regnskap og lønn.
- Iverksette tiltak for å sikre at alle som har oppgaver knyttet til økonomi/regnskap/lønn til enhver tid har nødvendig og ajourført informasjon.
- Snarest fremmer en egen sak til kommunestyret hvor rutineene gjennomgås og endres slik at man oppnår en tilfredsstillende kvalitetssikring og internkontroll, jf. kommunestyrets vedtak i sak 46/09 pkt. 6.

Kontrollutvalgets vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger, jf. revisors brev datert 31.05.11 – vedlegg 1.
2. Saken oversendes til kommunestyret for videre behandling.
3. Saksprotokoll oversendes kontrollutvalget i Innherred samkommune.

SAKSBEHANDLING/SAKSGANG I KONTROLLTUVALGET

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber rådmannen merke seg revisors anbefalinger i brev datert 31.05.11 og forventer at disse blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets behandling

Revisor ga en orientering og svarte på spørsmål. Deretter ga administrasjonen en orientering og svarte på spørsmål. Vedleggene i saken gjøres offentlig.

Forslag til vedtak i møtet

1. Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger, jf. revisors brev datert 31.05.11 – vedlegg 1.
2. Saken oversendes til kommunestyret for videre behandling.
3. Saksprotokoll oversendes kontrollutvalget i Innherred samkommune.

Forslag til innstilling til kommunestyret i møtet

Kommunestyret pålegger rådmannen å:

- Sørge for at betydningen av å ha god internkontroll også når det gjelder økonomi/regnskap/lønn blir tydelig for **hele** organisasjonen.
- Intensivere arbeidet med å legge inn rutinebeskrivelser i KvalitetsLosen og utvikle dette videre til å gi en helhetlig oversikt over internkontrollen - herunder under lønn.
- Sikre at rutineene for økonomisk internkontroll blir implementert i hele kommunen, om nødvendig med tett overvåkning fra ledelsen.
- Iverksette tiltak for å øke kompetansen til ansatte i virksomhetene som har oppgaver knyttet til økonomi, regnskap og lønn.
- Iverksette tiltak for å sikre at alle som har oppgaver knyttet til økonomi/regnskap/lønn til enhver tid har nødvendig og ajourført informasjon.
- Snarest fremmer en egen sak til kommunestyret hvor rutineene gjennomgås og endres slik at man oppnår en tilfredsstillende kvalitetssikring og internkontroll, jf. kommunestyrets vedtak i sak 46/09 pkt. 6.

Avstemming

Enstemmig.

Endelig vedtak

1. Kontrollutvalget slutter seg til revisors vurderinger og anbefalinger, jf. revisors brev datert 31.05.11 – vedlegg 1.
2. Saken oversendes til kommunestyret for videre behandling.
3. Saksprotokoll oversendes kontrollutvalget i Innherred samkommune.

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret

Kommunestyret pålegger rådmannen å:

- Sørge for at betydningen av å ha god internkontroll også når det gjelder økonomi/regnskap/lønn blir tydelig for **hele** organisasjonen.

- Intensivere arbeidet med å legge inn rutinebeskrivelser i KvalitetsLosen og utvikle dette videre til å gi en helhetlig oversikt over internkontrollen - herunder under lønn.
- Sikre at rutineene for økonomisk internkontroll blir implementert i hele kommunen, om nødvendig med tett overvåkning fra ledelsen.
- Iverksette tiltak for å øke kompetansen til ansatte i virksomhetene som har oppgaver knyttet til økonomi, regnskap og lønn.
- Iverksette tiltak for å sikre at alle som har oppgaver knyttet til økonomi/regnskap/lønn til enhver tid har nødvendig og ajourført informasjon.
- Snarest fremmer en egen sak til kommunestyret hvor rutineene gjennomgås og endres slik at man oppnår en tilfredsstillende kvalitetssikring og internkontroll, jf. kommunestyrets vedtak i sak 46/09 pkt. 6.

Vedlegg

1. Brev fra KomRev Trøndelag IKS
2. Brev nr. 2 – 2010, fra KomRev Trøndelag IKS
3. Brev nr. 3 – 2010, fra KomRev Trøndelag IKS

Ikke trykte vedlegg

1. KU sak 022/09 ” *Orientering fra rådmannen* ”
2. Kommunestyrets sak 46/09 ” *Årsregnskap og årsrapport 2008 - Verdal kommune* ”
3. Kontrollutvalgets sak 014/09 ” *Verdal kommunes årsregnskap og årsrapport for 2008 - fornyet behandling samt oppfølging av sak nr. 012* ”
4. Kontrollutvalgets sak 012/09 ” *Orientering om brudd på kommunens finansstrategi (finansreglementet)* ”
5. Revisors brev nr. 2-2008 av 02.04.09 for årsregnskapet 2008
6. Kontrollutvalgets sak 010/09 ” *Verdal kommunes årsregnskap og årsrapport for 2008* ”
7. Samkommunestyret, sak 08/09, den 30.04.09
8. Revisors brev nr. 1-2008 av 02.06.09 for årsregnskapet 2008
9. Kontrollutvalgene Levanger og Verdal – ” *Invitasjon til en orientering om dataverktøyet Kvalitetslosen* ”
10. Sak 020/08 ” *Verdal kommunes årsregnskap for 2007* ”
11. Revisors merknader mv. av 17.04.08 for årsregnskapet 2007
12. Kontrollutvalgets sak 011/07 ” *Orientering om kommunens internkontroll* ”
13. Kontrollutvalgets sak 005/07 ” *Verdal kommunes årsregnskap og årsberetning for 2006* ”
14. Revisors merknader av 29.03.07 for årsregnskapet 2006
15. Verdal kommunes økonomireglement mv.
16. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner.
17. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.
18. Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Saksfremstilling

Revisor har plikt til bl.a. å påpeke feil og mangler ved organiseringen av den økonomiske internkontrollen skriftlig overfor kontrollutvalget, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 4.

Påpekninger etter denne bestemmelsen skal nummereres fortløpende, og omtales gjerne som nummererte brev. Kontrollutvalget har plikt til å påse at forhold påpekt av revisor i nummerert brev blir fulgt opp, jf. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §8.

Mangler ved den økonomiske internkontroll er blitt påpekt av både revisor og av kontrollutvalget over flere år. Som eksempel har revisor tatt opp de svake rutinene kommunen har hatt med hensyn til avstemming av lønns- og trekkoppgaver mot regnskapet siden 2002.

Brev nr. 1-2006 fra revisor til kontrollutvalget

Brevet som var datert 29.03.07 omhandlet manglende underskrift på kontrolloppstilling RF-1022. Kommunen hadde fylt ut og signert skjemaet. Revisor var av den oppfatning at skjemaet ikke viste samsvar mellom regnskapet og innberettede beløp. Revisor anså det allikevel som sannsynlig at oppgavepliktige utbetalinger var korrekt innberettet.

Brev nr. 1-2007 datert 17.04.08 fra revisor til kontrollutvalget

Brevet som var datert 17.04.08 omhandlet manglende underskrift på kontrolloppstilling RF-1022. Selv om forholdet også er blitt påpekt av kontrollutvalget registrerer en at det i løpet av siste 6 år ikke har skjedd forbedringer på dette området. Revisor har derfor sett seg nødt til å ta inn forholdet som et forbehold i revisjonsberetningen.

Revisjonsberetningen for 2007 ble avgitt med forbehold vedrørende svakheter i den interne kontroll knyttet til avstemming mellom lønn og regnskap - herunder manglende utfylling av kontrolloppstillingen (RF1022). Jf. revisjonsberetningen. Kontrollutvalget forutsatte i sin uttalelse at rådmannen prioriterte arbeidet med kvalitetssikring og internkontroll, slik at forholdet ble brakt i orden til neste regnskapsavleggelse.

Brev nr. 1-2008 fra revisor til kontrollutvalget

Brevet var datert 02.04.09 omhandlet kvalitetssikring og internkontroll. Etter revisors vurdering var det for lite fokus på budsjettforskrifter, regnskapsforskrifter og regnskapsstandardene ved økonomiavdelingen. Som eksempel på mangelfull kvalitetssikring nevnte revisor at en etter gjennomgangen av regnskapet har måttet korrigere dette flere ganger.

Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen om arbeidet med å forbedre de kommunale rutiner og internkontroll i sakene 012/09 og 022/09. I tillegg ble det gitt en felles orientering for kontrollutvalgene i Levanger og Verdal.

Brev nr. 2 – 2008, fra revisor til kontrollutvalget

Brevet, som var datert 02.06.09, omhandlet et avdekket brudd på kommunens finansreglement. Kontrollutvalget fikk en orientering fra rådmannen i sak 012/09.

I sin uttalelse til årsregnskapet for 2008 uttalte kontrollutvalget bl.a. følgende:

”Kontrollutvalget forventer at rådmannen prioriterer og iverksetter tiltak for å forbedre kvalitetssikring og internkontroll, jf. nummerert brev nr. 1. til kontrollutvalget og revisjonsnotatet for 2008.”

Kommunestyret gjorde slikt vedtak ved behandlingen av sak 46/09 ”Årsregnskap og årsrapport 2008 - Verdal kommune”:

- 1. ”Verdal kommunes årsregnskap for 2008 fastsettes med et regnskapsmessig underforbruk (overskudd) på kr. 1.261.055,02.*
- 2. Rådmannens årsrapport for 2008 tas til orientering.*
- 3. Ufinansierte investeringer, totalt kr. 6.397.251,65, dekkes inn ved økt låneopptak på 2,5 millioner kroner og bruk av kapitalfond.*
- 4. Det regnskapsmessige overskuddet avsettes til kommunens disposisjonsfond.*
- 5. Verdal kommunes plasseringer i obligasjoner avsluttes. Obligasjonene innløses så snart rådmannen finner det økonomisk forsvarlig.*
- 6. Verdal kommunestyre har merket seg at kontrollutvalgets gjennomgang avdekker at rutiner rundt kvalitetssikring og internkontroll ikke er tilfredsstillende. Kommunestyret ber om at det blir framlagt en egen sak hvor rutinene gjennomgås og endres slik at man oppnår en tilfredsstillende kvalitetssikring og internkontroll”*

Brev nr. 2-2010, fra revisor til kontrollutvalget

Revisors brev nr. 2-2010, datert 15.04.11, omhandler manglende underskrift på kontrolloppstillingen RF-1022. (Lønns- og pensjonskostnader 2010) Revisor opplyser at administrasjonen har nedlagt et betydelig arbeid for å oppklare differansen uten at dette har lyktes.

Selv om differansen på kr 75 000 er ubetydelig i forhold til de samlede arbeidsgiveravgiftspliktige ytelser på 443 mill kr, finner revisor ikke å kunne underskrive på skjemaet.

Brev nr. 3-2010, fra revisor til kontrollutvalget

I forbindelse med årsoppgjørsrevisjonen for 2009 ble det gitt ros til økonomiavdelingen for å ha bedret den interne kontroll/kvalitetssikring av regnskapene. Det ble imidlertid samtidig presisert at en samtidig hadde et forbedringspotensial på enkelte områder.

Revisor har ved sin revisjon av regnskapet for 2010 avdekket svakheter i den økonomiske internkontroll på en del områder, se brev nr. 3-2010, datert 12.04.11, fra KomRev Trøndelag IKS.

Revisor har fulgt opp administrasjonens arbeid med å forbedre den økonomiske internkontroll i løpet av våren, se vedlagte notat fra KomRev Trøndelag IKS. I revisors anbefalinger heter det bl.a. at kommunen anbefales å:

- Sørge for at betydningen av å ha god internkontroll også når det gjelder økonomi/regnskap blir tydelig for **hele** organisasjonen.
- Intensivere arbeidet med å legge inn rutinebeskrivelser i KvalitetsLosen og utvikle dette videre til å bli en helhetlig oversikt over internkontrollen.
- Sikre at rutinene for økonomisk internkontroll blir implementert i hele kommunen, om nødvendig med tett overvåkning fra ledelsen.
- Iverksette tiltak for å sikre at alle som har oppgaver knyttet til økonomi/regnskap til enhver tid har nødvendig og ajourført informasjon.

Kontrollutvalget har også anmodet administrasjonen om en presentasjon av rutinene vedrørende den økonomiske internkontroll i møte.

Vurdering

En viser til revisors vurderinger og anbefalinger som avgis på revisjonsfaglig grunnlag.